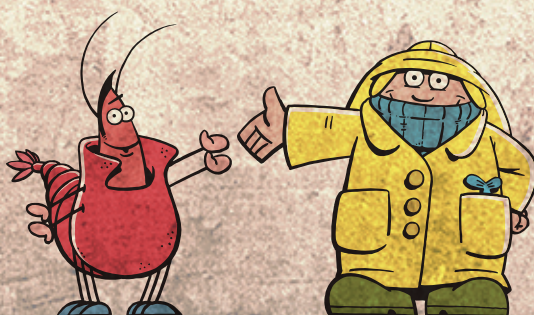

GROTE VROUWEN EN DE GROOTE OORLOG

Hoe vrouwen het verschil maken in tijden van oorlog

BOEKHOUTE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG

BUNDEL LERAARS

ALGEMENE INFORMATIE

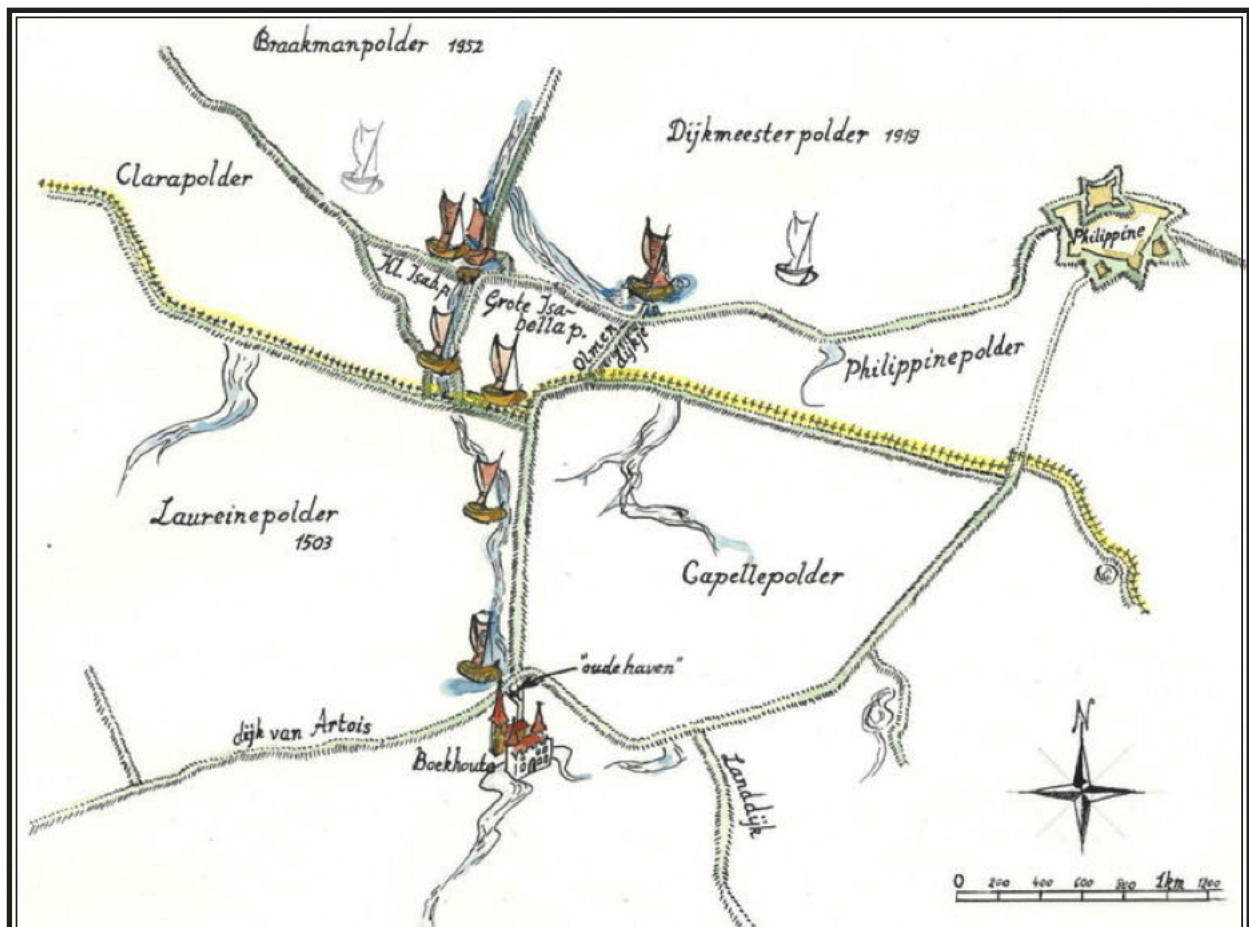
In augustus 1914 brak de Eerste Wereldoorlog uit, een conflict dat naar schatting aan twintig miljoen mensen het leven zou kosten. Hoewel het voor de tijdgenoten onmogelijk was om de omvang van de oorlog in te schatten, besloot het gemeentebestuur van Boekhoute op 14 augustus de feestelijkheden rond een landbouwtentoonstelling in het dorp voorlopig af te lasten.

Al snel werd de impact van de oorlog duidelijk. Boekhoute werd immers geconfronteerd met vluchtelingen uit steden die al bezet waren, zoals Antwerpen en Mechelen en voelde zelf de gevolgen van de bezetting. Het front lag in de Westhoek, de rest van België en een deel van Noord-Frankrijk werd door het Duitse leger bezet en ingedeeld in verschillende zones. In het *Etappengebied*, een van deze zones, waar ook Boekhoute toe behoorde, golden veel strengere regels dan in andere delen. Er was niet alleen een speciale toelating nodig om de grens met Nederland te mogen oversteken, maar ook om de eigen gemeente te mogen verlaten. Heel wat vissers konden hun schepen in de haven op Nederlands grondgebied niet meer bereiken. Ook landbouwers met velden over de grens werden van hun bron van inkomsten afgesneden.

In grensdorpen als Boekhoute was de isolatie van het bezette gebied heel tastbaar. Vanaf september 1914 installeerde de bezetter immers prikkeldraad om het oversteken van de grens met Nederland te bemoeilijken. Deze afsluiting werd gedurende de oorlog steeds verder uitgebreid: in april 1915 werd het een elektrische draad, begin 1916 was de volledige lengte van de grens hierdoor afgesloten. De grens oversteken kon alleen langs enkele zwaar bewaakte grensposten.

De oorlog woog zwaar op de Boekhoutenaren. Al vanaf de eerste oorlogsmaanden startten de Duitse opeisingen van goederen en levensmiddelen. Om de bevolking in het bezette gebied te helpen, werden in heel België hulporganisaties opgericht. Het uitbreken van de oorlog bracht overal gemeentelijke hulpinitiatieven op gang. Al snel sloten ze zich aan bij het Brusselse hulpnetwerk en werd er een landelijk Hulp- en Voedingscomité opgezet. Dit netwerk bereikte ook Boekhoute.

In de tentoonstelling wordt ingegaan op de rol van vrouwen in Boekhoute in de Eerste Wereldoorlog: in het verzet, de liefdadigheid en de visserij. Voor de oorlog was de rol van vrouwen in het publieke leven beperkt. In Groot-Brittannië nam de tewerkstelling van vrouwen in de oorlogsindustrie (tijdelijk en in bepaalde sectoren) toe. In het bezette België zaten de meeste mannen én vrouwen tijdens de oorlog werkloos thuis. Er was geen geallieerde oorlogsindustrie waarin vrouwen konden gaan werken en een groot deel van de bestaande industrie lag stil. In Boekhoute stopte de visserij. Na de oorlog veranderde er in België slechts weinig aan het statuut van de vrouwen. Dit betekent echter niet dat de oorlog niets veranderde aan de beeldvorming over de vrouw. Enkele categorieën speelden daarin een rol, in het bijzonder de verzetsvrouw en de verpleegster. Daarnaast betekende hun inzet in de liefdadigheidsorganisaties voor sommige vrouwen een kennismaking met een rol in het maatschappelijk leven en met hun eigen capaciteiten.

Dit lessenpakket dient als voorbereiding op een bezoek aan de tentoonstelling 'Grote Vrouwen en de Grote Oorlog' in het bezoekerscentrum van Boekhoute. De informatie is afgestemd op leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar en sluit aan bij de leerplannen.

GEMEENSCHAPSONDERWIJS

Leerplandoelstellingen Tijd – 3.4.5. Historische tijd

✖ 17

Elementen uit de omgeving als historisch herkennen.

✖ 18

Eenvoudige geschiedkundige informatie halen uit historische sporen uit de omgeving (gebouwen, straatnamen, kerkhoven, voorwerpen ...).

✖ 20

Eenvoudige informatie halen uit historische geschriften, prenten, schilderijen, foto's, films ... die handelen over de omgeving.

✖ 30

Aan de hand van eenvoudig, aan hun niveau aangepast bronnenmateriaal, aspecten van het leven van mensen vroeger reconstrueren.

✖ 31

Historische kaarten vergelijken met hedendaagse.

✖ 32

Aan de hand van eenvoudig, aan hun niveau aangepast bronnenmateriaal verschillen en overeenkomsten aangeven tussen aspecten van het leven vroeger en nu.

✖ 34

Eenvoudige relaties leggen tussen geschiedkundige feiten, gebeurtenissen, toestanden, ontwikkelingen ...

✖ 38

De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, heden en toekomst, hier en elders.

VRIJ ONDERWIJS

✖ 8.11

Kinderen kunnen de eeuwenband en een tijdband van de grote perioden in de Europese geschiedenis functioneel gebruiken.

✖ 8.12

Kinderen zien in dat mensen, dieren, planten, objecten, opvattingen, structuren, ... evolueren in de tijd.

✖ 8.13

Kinderen zijn nieuwsgierig naar de historische ontwikkeling van planten, dieren, mensen, voorwerpen, systemen, actuele toestanden.

✖ 8.14

Kinderen beseffen dat er naast een heden, ook een verleden en een toekomst zijn.

✖ 8.15

Kinderen zien in dat er verbanden zijn tussen een historisch verschijnsel en de tijdsomstandigheden.